

De voorzitter van de Provinciale Staten van Noord-Holland

per email via Statengriffier, de heer R. Van der Laan – statengriffie@noord-holland.nl

Cc: per email alle leden van de Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 14-6-2025

Betreft: Burgeradres aan de Provinciale Staten van Noord-Holland, conform artikel 155 Provinciewet – RES zoekgebied Schoteroog, Waarderpolder in Haarlem

Geachte leden van de Provinciale Staten Noord-Holland,

Aanleiding

De gemeente Haarlem ziet Schoteroog als toekomstig energielandschap, waar zon- en windenergie opgewekt gaat worden. Dit als invulling van het zoekgebied, dat opgenomen is in de Regionale Energie Strategie (RES 1.0 en de herijking RES). Wanneer de initiatiefnemers met hun plannen komen om een vergunning aan te vragen, zal het bevoegd gezag haar afweging moeten maken: wat is de bijdrage aan de energietransitie? Past het in het landschap? Beschermen we mensen en het milieu afdoende?

Een toenemend aantal omwonenden van Schoteroog heeft grote zorgen over de effecten van de geplande windturbines op hun gezondheid en de leefomgeving. Die zorgen betreffen verschillende aspecten (bijv. de effecten van geluidshinder voor de gezondheid of de inbreuk op het huidige recreatiegebied). Daarnaast is er onduidelijkheid over de rol van de Provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlem waar het gaat om de vergunningsverlening. Wie gaat de vergunning verlenen voor grotere windturbines op deze voormalige vuilstortplaats?

Daarom hebben wij behoefte de Provinciale Staten van Noord-Holland (verder afgekort als PS NH) de situatie te schetsen en een aantal vragen te stellen.

Wat is er aan de hand?

De situatie die er aan het ontstaan is met de geplande zonneweide en windturbines op Schoteroog is als volgt samen te vatten:

- Gemeente Haarlem heeft een Omgevingsvisie 2045 ⁱ opgesteld. Deze Omgevingsvisie 2045 betreft geheel Haarlem en gaat uit van een integrale benadering. Deze benadering is ook gekozen voor de verdere concretisering van beleid en uitvoering in wijken en gebieden, zo wordt aangegeven. Deze concretisering vindt dan plaats via een Omgevingsplan, via thematische plannen (bijv. Actieplan Schone Energie), via Zone-ontwikkeling en via Gebiedsprogramma's, waaronder het gebied rond Schoteroog ⁱⁱ, zo valt te lezen in het omgevingsplan van Haarlem.
- De Omgevingsvisie 2045 is onderbouwd met een OmgevingsEffectRapport ⁱⁱⁱ (OER). Opmerkelijk is dat in de OER de plaatsing van de zonneweide en de windturbines op Schoteroog en de effecten daarvan niet onderzocht zijn. De Commissie MER constateert in haar toetsingsadvies ^{iv} over de Omgevingsvisie 2045 een aantal relevante tekortkomingen. Hun advies om tot gebieds-specifieke uitwerking te komen, heeft voor Schoteroog nog niet plaatsgevonden.
- De gemeente Haarlem heeft meer dan gemiddelde ambities met hernieuwbare energie. In Actieplan Schone Energie worden voor hernieuwbare energie doelen gesteld ^v. Voor de zonneweide en de windturbines op Schoteroog zijn specifieke doelen gedefinieerd, naast die voor andere mogelijkheden voor hernieuwbare energieopwekking ^{vi}.
- De PS NH heeft voor de RES 1.0 en recent de Herijking RES (globaal) onderzoek gedaan naar de milieueffecten van windturbines voor alle RES-zoekgebieden ^{vii}. Daarin worden voor zoekgebied Waarderpolder (lees: Schoteroog) voor een of meerdere milieuaspecten grote risico's voor de uitvoerbaarheid geconstateerd, tevens bevestigd door Commissie MER ^{viii}. Het door PS NH noodzakelijk geachte specifiek onderzoek naar milieueffecten binnen de lokale context van de RES-zoekgebieden is voor zoekgebied Schoteroog nog niet uitgevoerd.
- Een integraal afwegingskader, zoals dat voor het gehele energielandschap Schoteroog benodigd geacht wordt, is tot op heden niet gedefinieerd. Ook een afwegingskader voor specifiek de windturbine-projecten ontbreekt, ook al is tussentijds door gemeente Haarlem aangegeven dat dit ontwikkeld zou worden ^{ix}.

- In de onderzoeken die gemeente Haarlem eerder uit heeft laten voeren naar de haalbaarheid en effecten van windturbines op Schoteroog ^x komt naar voren dat de business case voor initiatiefnemers twijfelachtig is en er (negatieve) effecten zijn voor meer dan 2000 omwonenden. Daarnaast gaat door de windturbines een (deel van) het huidige recreatiegebied Schoteroog verloren. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse is door gemeente Haarlem niet uitgevoerd.
- Het plan voor windturbines op Schoteroog, dat initiatiefnemers ^{xi} in voorbereiding hebben, betreft twee tweedehands windturbines (ong. 1MW/100 m tiphoogte) ^{xii}. Met tweedehands windturbines is weinig tot geen ervaring mee opgedaan in Nederland, zo bleek uit het laatste onderzoek dat voor de gemeente uitgevoerd werd. Ook is onduidelijk of en aan welke eisen deze tweedehands windturbines voldoen cq. moeten voldoen.
- De elektriciteitsproductie van deze twee windturbines is marginaal te noemen, kijkend naar de ambities van de gemeente met hernieuwbare energie, de bijdrage aan RES-ambities NH/Zuid en het elektriciteitsverbruik van de gemeente ^{xiii}.
- De huidige (reeds jarenlang stilstaande) windmolens en de mogelijk toekomstige windturbines zijn gesitueerd binnen de contour van de voormalige vuilstortplaats op Schoteroog ^{xiv}. Bij plaatsing van de voorziene windturbines zullen twee van de huidige funderingen ingrijpend aangepast moeten worden, dat als risicovol gezien kan worden voor de voormalige vuilstortplaats. Een vuilstortplaats waarvoor PS NH conform het nazorgplan alle verantwoordelijkheid draagt voor de nazorg ^{xv}.

Vragen die wij hebben

Deze situatie roept vragen op die we voor willen leggen aan PS NH :

1. Aan te geven of PS NH zich als bevoegd gezag ziet om de vergunningsaanvraag voor windturbines op Schoteroog te behandelen en daarmee als partij voor de vergunningsverlening? En zo ja:
 - a. Aan te geven welk afwegingskader PS NH gaat gebruiken voor het energielandschap Schoteroog, om tot een besluit over de windturbines en de zonneweide te komen?
 - b. Welke consequenties en risico's acht PS NH acceptabel om windturbines te willen realiseren, in relatie tot de te verwachten marginale bijdrage aan doelen voor hernieuwbare energie, de negatieve en jarenlange consequenties voor omwonenden/huishoudens en het milieu en het opofferen van recreatiegebied Schoteroog (i.c. de voormalige vuilstortplaats), waarin afgelopen jaren al het nodige is geïnvesteerd is?
2. Aan te geven of PS NH zich op het standpunt stelt dat de gemeente Haarlem, in lijn met haar Omgevingsvisie 2045, met een (nu ontbrekende) integrale gebiedsvisie en -plan voor Schoteroog moet komen, gezien de veranderende functie van het huidige recreatiegebied als er windturbines en een zonneweide gaan komen?
3. Aan te geven of PS NH of bevoegd gezag (de provincie of de gemeente Haarlem) voor de lokale context van zoekgebied Schoteroog een onderbouwend Plan MER op moet stellen , ook gezien de resultaten van het globale onderzoek dat PS NH voor alle zoekgebieden uitgevoerd heeft ("MER Windturbines Noord-Holland").
4. Aan te geven of PS NH het nog steeds verantwoord vindt om op Schoteroog zon- en windenergie te realiseren, terwijl de leveringszekerheid, systeemstabiliteit en kostenefficiëntie in toenemende mate onder druk staan, door een energiemix met zon- en windenergie die weersafhankelijk en niet regelbaar is . En daarmee noodzakelijk maakt dat opwekking van elektriciteit via (fosiele) kolen- en gascentrales vooralsnog plaats blijft vinden ^{xvi}.

Ons verzoek

PS NH wordt gevraagd om bovenstaande verzoeken en vragen te beantwoorden, zodat er duidelijkheid over een aantal zaken ontstaat bij de geplande windturbines op Schoteroog, naast de realisatie van de zonneweide aldaar.

Tot slot.

Gelet op de rol van PS NH als volksvertegenwoordiging verzoek ik u vriendelijk, doch dringend, om een schriftelijke en inhoudelijke reactie op dit adres. Graag ontvang ik uw antwoord binnen zes weken na dagtekening.

Tot toelichting zijn wij altijd bereid.

Met vriendelijke groet,

Bewonerscommissie Land in Zicht

(Anton Opperman, Jeany Hoogerbrugge, Marc Spanjer, Piet van Rij, Tonny Gutte, Wouter Stolp, Toine van den Dries)

-
- ⁱ Omgevingsvisie 2045 - <https://haarlem.nl/sites/default/files/2022-06/Omgevingsvisie%20Haarlem%202045.pdf>
- ⁱⁱ In Omgevingsvisie 2045 wordt gesproken over het gebied “Stadsrandpark Oost - energielandschap, recreatie en biodiversiteit”.
- ⁱⁱⁱ Rapport “Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie Haarlem 2045” (status def/03, datum 1-10-2021, Royal Haskoning/DHV)
- ^{iv} Rapport Omgevingsvisie Haarlem – Toetsingsadvies over het milieueffectrapport (29-9-2021; Commissie voor de Milieueffectrapportage; projectnr 3552)
- ^v Actieplan Schone Energie – oktober 2020 ECDW/PG – zie <https://gemeentebestuur.haarlem.nl/Vergaderingen/Commissie-beheer/2020/10-december/17:10/19-10-uur-Actieplan-Schone-Energie-RB> - doelstellingen: 750 TJ (=0,208 TWh) in 2030 en 950 TJ (=0,263 TWh) in 2050.
- ^{vi} Zie Actieplan Schone Energie – tabel blz 7 – Zon op Land Schoteroog 34 TJ (=9444 MWh) in 2030 en 2050, Windenergie 90 TJ (=25.000 MWh) in 2030 en 2050.
- ^{vii} Zie rapport “Milieueffectrapport Wind op Land” (13 mei 2025; Altea groep; projectnummer 0490690.100)
- ^{viii} Zie rapport Wind op land provincie Noord-Holland – toetsingsadvies over het milieueffectrapport (15 mei 2025; Commissie MER; projectnummer 3934).
- ^{ix} In de update voortgang van projecten zon en wind Schoteroog (2022/1662623) wordt door de wethouder van gemeente Haarlem aangegeven dat er een afwegingskader voor windenergie uitgewerkt wordt, met input van de projectgroep. Dit afwegingskader is binnen de projectgroep in eerste conceptvorm uitgewerkt, van commentaar voorzien door de leden van de projectgroep, maar daarna niet verder uitgewerkt en niet in definitieve vorm beschikbaar.
- ^x Zie rapport Ruimtelijke en financiële haalbaarheid windenergie gemeente Haarlem (24 dec 2021; Bosch & van Rijn) en rapport Energielandschap Haarlem Oost – (Circulaire) windturbines op Schoteroog – (18-4-2023/def; Bosch en van Rijn).
- ^{xi} NoordNoordWest Wind en Coöperatie Kennemerkracht.
- ^{xii} Daarnaast heeft Hoogheemraadschap Rijnland de afweging te maken voor windenergie op het (nieuw in te richten) bedrijfsterrein van de AWZI op Schoteroog. Eerder overwoog men op Schoteroog één of meerdere nieuwe windturbines (ook ong. 1MW/100m) te plaatsen, maar dat plan is stopgezet. Rijnland gaat een heroverweging maken als de AWZI-renovatie afgerond is (gepland na 2030).
- ^{xiii} De elektriciteitsproductie van twee tweedehands windturbines is ong. 0.6% van het elektriciteitsverbruik van gemeente Haarlem in 2022 (0,59 TWh) en zal ong. 1,65% van de ambitie van Actieplan Schone Energie invullen (750 TJ in 2030) en 0,12% van de RES-ambitie van regio NH Zuid. Er wordt voor de jaren vanaf 2022 een toename van het elektriciteitsverbruik van gemeente Haarlem verwacht door toenemende elektrificeren en toepassing van warmtenetten. Dit nog los van de forse toename van elektriciteitsverbruik vanaf 2026 door de bouw van een data-center in Waarderpolder. Zie ook Energieconsumptie - CBS/Statline, <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/energieverbruik> <https://allecijfers.nl/woonplaats/haarlem/>.
- ^{xiv} Zie Kaartlagen en “beschermingszones stortplaatsen” op Werkingsgebieden OV NH2022 van Prov NH <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=20a6c8a07610469aad9d8ccc0f57bf5f>. Dit beeld is tevens bevestigd door specifieke informatie van Afvalzorg naar de locatie van de funderingen van de huidige windmolens, allen vallend binnen de contour van de voormalige vuilstortplaats op Schoteroog.
- ^{xv} Zie <https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Actueel/Besluit%20goedkeuren%20Nazorgplan%20stortplaats%20Schoteroog.pdf>.
- ^{xvi} Zie ook de blackout van de electriciteitsvoorziening in Spanje/Portugal van 28 april 2025.